

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛІСТИКИ ТА СУДОВОЇ МЕДИЦИНІ
НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «КРИМІНАЛІСТИКА»

ТЕМА

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ
НАУКИ
КРИМІНАЛІСТИКИ

РОЗРОБНИК: професор кафедри
криміналістики та судової медицини НАВС,
доктор юридичних наук, професор
Чорноус Юлія Миколаївна

План

КРИМІНАЛІСТИКА

ПІДРУЧНИК

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

КРИМІНАЛІСТИКА
у питаннях і відповідях

Навчальний посібник

1. Сучасні уявлення про предмет криміналістики

2. Функції та завдання криміналістики

3. Система криміналістики

The background of the slide features a photograph of a paved road that curves away from the viewer, leading towards a range of mountains shrouded in a thick, light-colored mist or haze. The sky above the mountains is a pale yellow or orange, suggesting either sunrise or sunset. In the bottom right corner, there is a large, stylized, semi-transparent watermark that reads "STIR" in a bold, sans-serif font.

1. СУЧАСНІ УЯВЛЕННЯ ПРО ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛІСТИКИ

КРИМІНАЛІСТИКА – це наука про закономірності механізму кримінального правопорушення, виникнення інформації про кримінальне правопорушення та його учасників, закономірності збирання, дослідження, оцінки та використання доказів, та заснованих на пізнанні цих закономірностей спеціальних засобах і методах досудового розслідування, судового розгляду і попередження кримінальних правопорушень.

ОДНИМИ З ВАЖЛИВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПРЕДМЕТА КРИМІНАЛІСТИКИ є МЕХАНІЗМ ЗЛОЧИНУ, А ТАКОЖ ПРОЦЕСИ ЗБИРАННЯ, ДОСЛІДЖЕННЯ, ОЦІНКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДОКАЗІВ.

Збирання
доказів

Дослідження
доказів

Оцінка
доказів

Використання
доказів

ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ — ЦЕ ПЕРШИЙ ЕТАП РОБОТИ З ДОКАЗАМИ, ЯКИЙ СКЛАДАЄТЬСЯ З ТАКИХ СТАДІЙ:

- 1) ВИЯВЛЕННЯ ДОКАЗІВ — ЇХ ВІДШУКАННЯ;
- 2) ФІКСАЦІЯ ДОКАЗІВ, ЇХ ЗАКРИПЛЕННЯ;
- 3) ВИЛУЧЕННЯ ДОКАЗІВ — ДІЇ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ДОКАЗІВ, ПРИЄДНАННЯ ЇХ ДО ПРОВАДЖЕННЯ;
- 4) ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОКАЗІВ.

- **ДОСЛДЖЕННЯ ДОКАЗІВ** ЯВЛЯЄ СОБОЮ ПІЗНАННЯ СЛІДЧИМ, ПРОКУРОРОМ ТА СУДОМ ЇХ ЗМІСТУ, ПЕРЕВІРКУ ВІРОГІДНОСТІ ІСНУВАННЯ ТИХ ФАКТИЧНИХ ДАНИХ, ЯКІ СКЛАДАЮТЬ ЗМІСТ ДОКАЗІВ.

- **ОЦІНКА ДОКАЗІВ** — ЦЕ ЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ВСТАНОВЛЕННЯ ДОПУСТИМОСТІ ТА ВІДНОСНОСТІ ДОКАЗІВ, НАЯВНОСТІ ТА ХАРАКТЕРУ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ НИМИ, ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ВИКОРИСТАННЯ ДОКАЗІВ З МЕТОЮ ВСТАНОВЛЕННЯ ІСТИНИ.

- **ВИКОРИСТАННЯ ДОКАЗІВ** — ЦЕ ОПЕРУВАННЯ НИМИ У ПРОЦЕСІ ДОКАЗУВАННЯ, ВСТАНОВЛЕННЯ ІСТИНИ.

2. ФУНКЦІЇ ТА ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИКИ

FUNCTIONS

Термін «**функція**» походить від латинської «funcio» – виконання, здійснення, вплив. У науковій та довідковій літературі він тлумачиться як робота кого, чого-небудь; обов'язки; коло діяльності когось, чогось; повинність; місія; відповідність; відображення; роль.

Завдання криміналістики

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ - криміналістичне забезпечення

боротьби з кримінальними правопорушеннями
відповідними потребам практики засобами,
прийомами і методами отримання доказової
інформації.

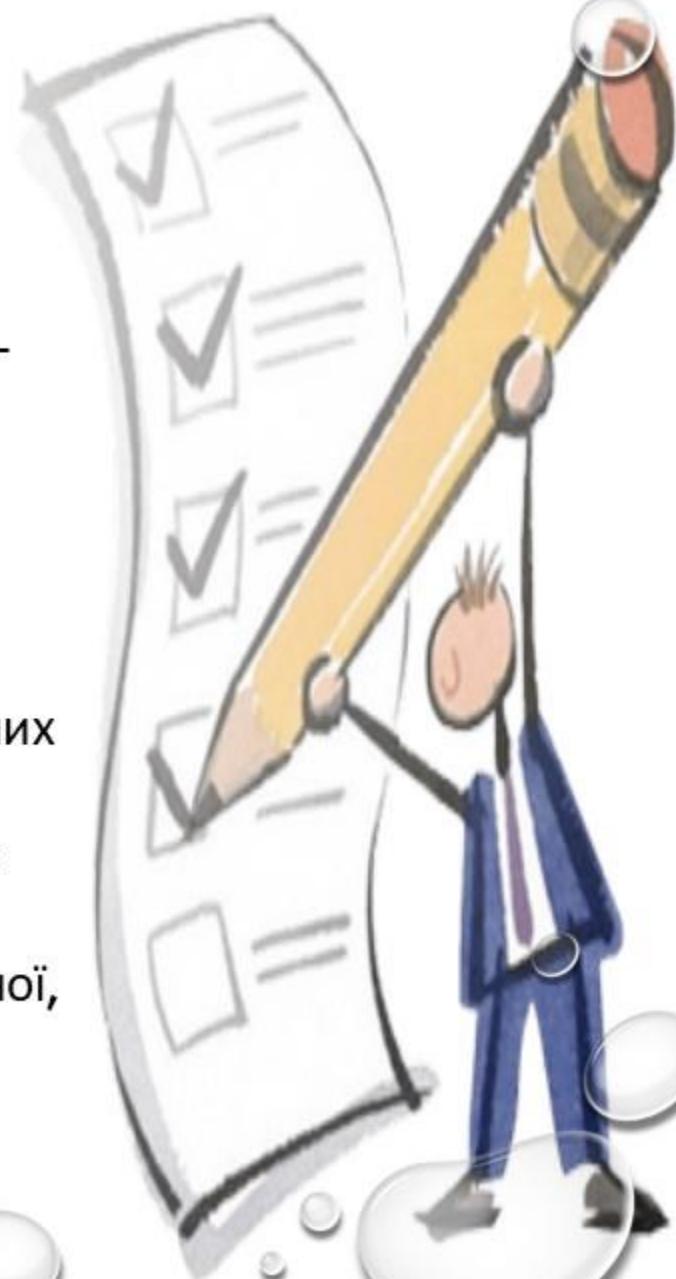
ЗАГАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ – захист особи, суспільства та
держави від кримінальних правопорушень, охорона
прав, свобод та законних інтересів учасників
кримінального провадження, а також забезпечення
швидкого, повного та неупередженого розслідування і
судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив
кримінальне правопорушення, був притягнутий до
відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий
не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не
була піддана необґрунтованому процесуальному
примусу і щоб до кожного учасника кримінального
проводження була застосована належна правова
процедура (ст. 1 КПК України).

Завдання криміналістики

Окремі завдання:

- 1) подальше вивчення об'єктивних закономірностей дійсності, що складають основу предмета криміналістики;
- 2) розробка нових і вдосконалення існуючих техніко-криміналістичних засобів, тактичних прийомів та методичних рекомендацій збирання, дослідження, оцінки та використання доказів;
- 3) розробка заходів виявлення, припинення та попередження злочинів;
- 4) розробка і удосконалення організаційних, тактичних і методичних основ досудового розслідування та судового провадження, організаційних і методичних основ судової експертизи;
- 5) активне вивчення і узагальнення слідчої, експертної, оперативно-розшукової та судової практики, зарубіжного досвіду у боротьбі із кримінальними правопорушеннями, розробка автоматизованих інформаційних баз.

3. Система кrimіналістики

*Загальна теорія
криміналістики*

Криміналістична
методика

**СИСТЕМА
КРИМІНАЛІСТИКИ**

Криміналістична
техніка

Криміналістична
тактика

1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ КРИМІНАЛІСТИКИ

Загальна теорія криміналістики - являє собою систему базових принципів, теоретичних концепцій, категорій, понять, термінів і методів, що є методологічною основою її розвитку.

Основні елементи:

- а) вступ до загальної теорії криміналістики;
- б) окремі криміналістичні теорії;
- в) вчення про методи криміналістики;
- г) вчення про мову криміналістики;
- д) криміналістична систематика.

2. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТЕХНІКА

Криміналістична техніка - це система наукових положень і розроблених на їх основі технічних засобів і прийомів, призначених для збирання та дослідження доказів. У практичному вигляді криміналістична техніка є арсеналом засобів і методів збирання криміналістичної інформації.

СИСТЕМА КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ТЕХНІКИ ОХОПЛЮЄ ТАКІ ОСНОВНІ ГАЛУЗІ

судова
фотографія

криміналістичне
дослідження
слідів (трасологія)

криміналістичне
дослідження зброї,
боєприпасів, вибухових
речовин і пристрів та
слідів їх застосування
(зброязнавство)

криміналістичне
дослідження
письма

техніко-
криміналістичне
дослідження
документів

ідентифікація
людини за
ознаками
зовнішності
(габітоскопія)

криміналістичне
дослідження
звукових слідів

криміналістичне
дослідження
слідів запаху

криміналістичне
дослідження
матеріалів,
речовин і виробів

кримінальна
реєстрація

3. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА це розділ науки криміналістики, що включає систему наукових положень і розроблених на їх основі практичних рекомендацій з організації та планування досудового розслідування і судового провадження, визначення оптимальної лінії поведінки осіб, які здійснюють розслідування, прийомів проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових), процесуальних дій, спрямованих на встановлення обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, збирання та оцінку доказів.

4. КРИМІНАЛІСТИЧНА МЕТОДИКА **(МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ** **МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ОКРЕМИХ** **ВИДІВ КРИМІНАЛЬНИХ** **ПРАВОПОРУШЕНЬ)**

це завершальний розділ науки криміналістики, що представляє собою систему інтегрованих наукових положень і сформованих на їх основі комплексів методичних рекомендацій, що забезпечують оптимальну організацію розслідування та попередження окремих видів кримінальних правопорушень.